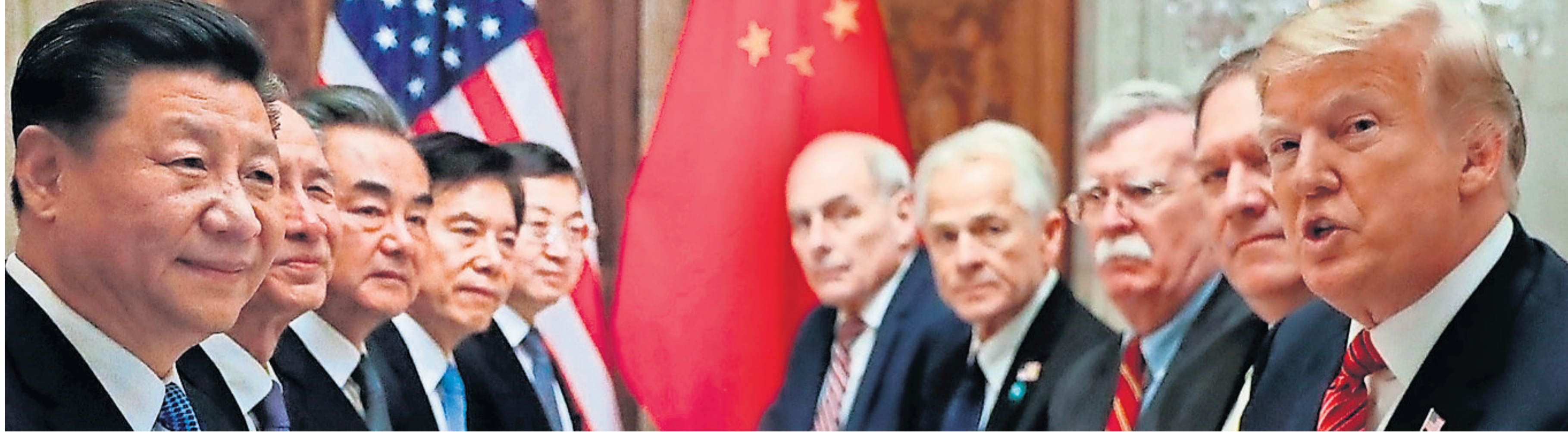

Brutale Trump kwetsbaarder dan hij lijkt

Rationeel heeft zowel de Amerikaanse president Trump als zijn Chinese collega Xi Jinping er baat bij zaken te doen zaterdag in het Japanse Osaka. Uit alle cijfers blijkt dat de handelsoorlog, ook zonder verdere escalatie, beide economieën beschadigt. Trump ging er lang vanuit dat Xi zou inbinden omdat zijn land harder getroffen werd dan het zijne. Maar Xi geeft, vooralsnog, geen krimp. De vraag is wie wie uitroekt.

Brutale Trump kwetsbaarder dan hij lijkt

Meer dan een nieuwe adempauze in het handelsconflict lijkt er niet in te zitten wanneer Trump en Xi elkaar dit weekend ontmoeten. De druk op de Amerikaanse president om te bewegen neemt toe.

Zoete broodjes bakken doen de Amerikanen in ieder geval niet in de aanloop naar de geplande topontmoeting tussen Donald Trump en Xi Jinping, zaterdag in het Japanse Osaka.

Integendeel. Na telecomreus Huawei plaatste Washington afgelopen week nog eens vier Chinese bedrijven en één instituut op een zwarte lijst, waardoor ze geen toegang meer hebben tot Amerikaanse technologie. Het is de zoveelste stap in een conflict waarvan het einde niet in zicht is.

'Die stap heeft in Peking veel kwaad bloed gezet', zegt hoogleraar Peter Ho vanuit de Chinese hoofdstad. 'Men vraagt zich hier af of een ontmoeting überhaupt nog zin heeft.' De vraag die Ho, verbonden aan de London School of Economics, de laatste tijd vaker hoort in China: 'Getuigt het niet van zwakte als Xi het gesprek met Trump aangaat wanneer hij zo zwaar onder druk wordt gezet?'

Niet alleen in China zijn de verwachtingen voor het gesprek tussen de president van de Verenigde Staten en zijn Chinese ambtgenoot laag, ook elders is er weinig hoop op een serieuze doorbraak. Daarvoor zijn de verhoudingen door het mislukken van de handelsgesprekken begin mei te veel verslechterd.

De Amerikaanse minister van financiën Steven Mnuchin hield woensdag in een interview met de Amerikaanse zakenzender CNBC de moed erin door te zeggen dat 'bijna 90%' van de weg naar een akkoord is afgelegd. Maar voor een deal moeten de partijen het ook over de resterende 10% eens worden. En de kans dat dit gebeurt, is volgens de meeste analisten zo goed als uitgesloten.

De top lijkt al geslaagd als Trump en Xi het,

zoals verwacht, eens kunnen worden over een nieuw tijdelijk staakt-het-vuren, en Trump nieuwe strafheffingen op nog eens ruim \$300 mrd aan Chinese import voorlopig in de ijskast zet. Dat effent het pad voor nieuwe onderhandelingen.

'Daarmee zou deze ontmoeting qua uitkomst lijken op die in Buenos Aires, ruim zes maanden eerder,' zegt hoofdeconoom Allan van Mehren van Danske Bank. 'Ook toen was er een wapenstilstand en stelde Trump heffingen uit.'

TE VEEL CONCESSIONS

Een doorbraak was de top in de Argentijnse hoofdstad niet. De wereld hoopte dat beide partijen daarna snel een oplossing voor hun conflict zouden vinden. Amerikaanse en Chinese delegaties onderhandelden maanden met elkaar, maar een deal bleef uit. De door Trump uitgestelde verhoging van heffingen op \$200 mrd aan Chinese goederen ging

'Xi voelde zich vernederd. Trump wilde in zijn ogen alleen genoeg nemen met de onderwerping van China'

Ties Dams
Instituut Clingendael

daarna alsnog door, gevolgd door Chinese tegenmaatregelen.

Volgens de Amerikanen trok China eerder gedane toezeggingen op de valreep in. Volgens de Chinezen moesten zij te veel concessies doen. Zo eisten de VS het recht om eenzijdig strafmaatregelen te kunnen nemen als China zich, naar het oordeel van Washington, niet aan de afspraken hield.

Die mislukte onderhandelingen waren een kantelpunt, zegt Ties Dams, verbonden aan Instituut Clingendael en auteur van het boek *De Nieuwe Keizer*, over de Chinese president. 'Xi voelde zich vernederd door de manier waarop dat proces is verlopen. Trump wilde in zijn ogen alleen genoeg nemen met de onderwerping van China.'

'Kil' is de beste term om de sfeer voorafgaand aan de top in Osaka te omschrijven. Volgens media in Hongkong wilde Xi alleen met Trump praten als hij de nieuwe heffingen zou uitstellen.

Dat Washington in mei de aanval opende op Chinese technologiebedrijven en het door Peking gesteunde Huawei in mei op een zwarte lijst plaatste, deed de verhoudingen geen goed. Amerikanen verdenken het bedrijf van betrokkenheid bij spionage en willen niet dat hun land van de technologie van Huawei afhankelijk wordt. 'Het gevoel in China,' zegt Ho, 'is nu dat het land zich moet klaarmaken voor een langdurig conflict.'

TECHNOLOGISCHE KOUDE OORLOG

Daar zag het een jaar geleden niet naar uit. Toen de handelsstrijd ruim een jaar geleden begon, leek Trump vooral geobsedeerd door de Amerikaanse handelsbalans. Het was de president een doorn in het oog dat de VS veel meer uit Chi-

na importeerden dan andersom. In 2018 was het handelstekort bijna \$420 mrd en is dat zelfs opgelopen, Trumps beleid ten spijt.

'Xi is door die focus van Trump op het verkeerde been gezet,' zegt Dams. De Chinezen probeerden aan Trumps klacht tegemoet te komen met het aanbod meer sojabonen en auto's te kopen. 'Xi dacht dat het de Amerikanen zoals wel vaker om geld te doen was, maar dat heeft hij verkeerd ingeschat.'

Het ging om meer. De Amerikaanse handelsgezant Robert Lighthizer en Trumps handelsadviseur Peter Navarro hadden van meet af aan oneerlijke Chinese handelspraktijken in het vizier, variërend van het bevoordelen van Chinese staatsbedrijven tot de gedwongen overdracht van technologie door buitenlandse ondernemingen.

Het zijn concrete klachten en ergernissen waarachter een nog grotere vrees zit. Washington maakt zich grote zorgen over het plan van Peking — terwijjl China toch al op weg om de VS in te halen als grootste economie ter wereld — om in 2025 ook technologisch wereldleider te zijn. De VS willen dat koste wat kost voorkomen. Het handelsconflict gaat zo naadloos over in een technologische Koude Oorlog.

Trump's voormalige strateeg Steve Bannon zei enkele weken geleden tegen een krant uit Hongkong dat Huawei uit het westen verdrijven 'tien maal belangrijker' is dan de handelsoorlog zelf. Dams: 'Voor Bannon is dit een strijd tussen beschavingen.' In conservatief Amerika is hij niet de enige die dat zo ziet.

China-econoom Aidan Yao van vermogensbeheerder AXA Investment Managers uit Hongkong vergelijkt het conflict met een bokswedstrijd, waarbij de VS tegenover China in de ring staan. Tien jaar geleden konden de VS de tegenstander, toen ruim een kop kleiner, makkelijk aan. Over tien jaar is hij, als het tegenzit, misschien wel een kop groter.

Haviken in het Witte Huis vinden dat de VS het daar niet op aan moeten laten komen. 'Daarom is dit zo'n gevaarlijk conflict,' zegt Dams. 'De redenering is: laten we nu een forse klap uitdelen, zodat we de dominante partij blijven.'

Komend weekeinde zullen de presidenten Xi en Trump elkaar ontmoeten in het Japanse Osaka. De sfeer in aanloop naar de top is kil. FOTO: REUTERS

Hoe de sfeer aan tafel in Osaka straks is? Van de aanvankelijk welwillende opstelling van Xi tegenover Trump is weinig over. 'Hij voelt zich besodemieterd,' zegt China-deskundige en publicist Fred Sengers. 'Nadat Trump gekozen was, heeft Xi behoorlijk geïnvesteerd in hun relatie. Vervolgens viel Trump hem publiekelijk af.'

Dams: 'Xi heeft een zeer lage waardering voor het instituut democratie en democratische leiders. In Trump ziet hij de meest chaotische en decadente uitwas daarvan.' Ho sluit zich daarbij aan: 'Ik denk dat Xi Trump eigenlijk minacht. Hij vindt hem onvoorspelbaar en zal zich ook de vraag stellen: als ik een deal sluit met Trump, hoe lang blijft die dan bestaan?'

Xi probeerde de kool en de geit te sparen: Trump wat tegemoet te komen zonder China's toekomst in gevaar te brengen. Duidelijk is dat die aanpak niet werkt. Dams: 'Xi heeft zich verzoend met de gedachte dat het conflict de nieuwe status quo is.'

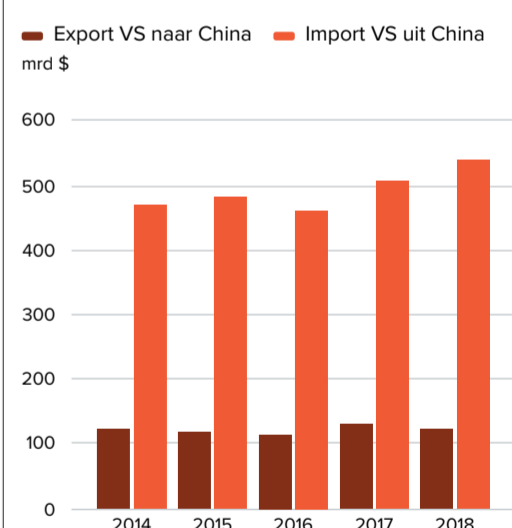
TWEDE TERMIJN

Rationeel heeft zowel Trump als Xi er baat bij zaken te doen. Uit alle cijfers blijkt dat de handelsoorlog, ook zonder verdere escalatie, beide economieën beschadigt. Trump ging er lang vanuit dat Xi zou inbinden omdat zijn land harder getroffen werd dan het zijne. Maar Xi geeft, vooralsnog, geen krimp. De vraag is wie wie uitrookt. De binnenlandse druk op Trump om een deal te sluiten neemt toe. In een open brief, twee weken geleden, vroegen 600 Amerikaanse bedrijven Trump een eind te maken aan het conflict. Op een website houden ze met een teller de schade van de heffingen bij. Die nadert inmiddels de \$28 mrd. Per seconde komt er \$810 bij.

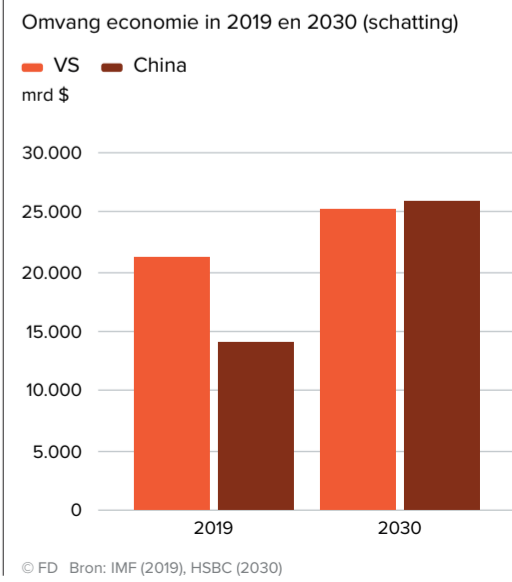
'De presidentsverkiezingen in 2020 komen dichterbij,' zegt Sengers. Trump, die zich graag profiteert als dealmaker, wil graag een tweede termijn. Een ontspoorde handelsoorlog vergroot zijn kansen niet.

Sengers: 'De Chinezen hebben geen haast. Misschien is er langzaam wel sprake van een omkering van de rollen. En zijn de Verenigde Staten de vragende partij geworden.' Al is het de vraag of Donald J. Trump dat zelf ook zo ziet.

Handelsbalans VS-China

China haalt VS in

In het kort

- Op de topontmoeting van Trump en Xi wordt geen oplossing voor handelsconflict verwacht.
- Wel kan ze leiden tot een staakt-het-vuren.
- VS vrezen de opkomst van China als technologisch wereldleider.
- De aanvankelijk welwillende houding van Xi is geheel verdwenen.
- De rollen lijken om te keren en Trump zou de vragende partij worden.

Jean Dohmen is redacteur macro-economie van Het Financieele Dagblad